

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

PB-pb-gg-070-19/16(993)

Warszawa, dnia 18 marca 2016 r.

KABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 21.03.16.

nr 1252 podpis. *Bewerska*

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 22.03.16
nr 1760 podpis. *M*

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na pismo nr BPS/043-11-151/16 z dnia 26 lutego 2016 r., przy którym przesłane zostało oświadczenie złożone przez senatora Leszka Czarnobaję podczas 11. posiedzenia Senatu RP, uprzejmie przekazuję poniższe wyjaśnienia.

Pragnę podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega potrzeby rolników związane z jak najszybszą realizacją wsparcia bezpośredniego. Dzięki natychmiastowej interwencji nowego kierownictwa MRiRW środki na wypłatę zaliczek na poczet płatności bezpośrednich za 2015 r. zostały zwiększone o ok. 1,4 mld zł. W rezultacie zaliczki otrzymali wszyscy uprawnieni rolnicy, tj. rolnicy, którzy złożyli poprawne wnioski (bez sankcji) oraz nie zostali wytypowani do kontroli na miejscu (stosownie do przepisów rozporządzenia z dnia 25 września 2015 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu* (Dz. U. poz. 1536)). Ogółem z tego tytułu wypłacono 2,68 mld zł dla ok. 1,07 mln rolników (ok. 80% beneficjentów wsparcia bezpośredniego).

Zgodnie z przepisami UE (art. 75 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013) zaliczki mogą być realizowane od 16 października do 30 listopada. Wypłat pozostałych kwot dokonuje się w okresie od 1 grudnia roku złożenia wniosku do 30 czerwca następującego roku kalendarzowego.

Dotychczas (według stanu na dzień 16 marca 2016 r.) w ramach płatności bezpośrednich za 2015 r. wypłacono łącznie z zaliczkami ponad 7,7 mld zł, co stanowi ok. 53% całkowitej kwoty przeznaczonej na ten cel. Pełne płatności, realizowane od grudnia 2015 r., otrzymało ok. 70% beneficjentów wsparcia bezpośredniego.

Przy ocenie stanu realizacji płatności bezpośrednich za 2015 r. należy mieć na względzie, że rok 2015 był pierwszym rokiem stosowania nowego systemu płatności bezpośrednich. Podstawowe akty prawne regulujące przyznawanie tego wsparcia (rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 oraz nr 1306/2013) zostały opublikowane 20 grudnia 2013 r., a większość aktów delegowanych i wykonawczych Komisji, zawierających szczegółowe przepisy, została opublikowana dopiero w drugiej połowie czerwca 2014 r. Zmiany wynikające z wdrożenia nowego systemu płatności bezpośrednich wymagały podjęcia szeregu działań przygotowawczych, w tym także budowy nowego systemu informatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), w celu obsługi wprowadzonych mechanizmów wsparcia bezpośredniego. W obszarze tym doszło do wielu istotnych zaniedbań, na skutek czego wystąpiły opóźnienia zagrażające rozpoczęciu wypłat pełnych płatności od 1 grudnia 2015 r. Przyczyną takiej sytuacji był niedostateczny nadzór przez poprzednie kierownictwo Agencji nad zamówieniem i prawidłowością wykonania systemu informatycznego przez wykonawcę, a także niedotrzymanie umów i przyjętych przez tę firmę zobowiązań. Należy również zaznaczyć, że już w sierpniu ubiegłego roku ówczesne kierownictwo resortu miało informacje o braku należytego nadzoru nad przygotowaniem systemu informatycznego.

Podjęte przez nowe kierownictwo ARiMR działania naprawcze pozwoliły na uruchomienie wypłat od 1 grudnia ubiegłego roku, niemniej jednak, w związku z wcześniejszymi zaniedbaniami, wypłata płatności następuje według określonego harmonogramu:

- od 1 grudnia 2015 r. - wypłata płatności bezpośrednich w pełnej wysokości w ramach tzw. I-szego modułu systemu informatycznego ARiMR, obejmującego: jednolitą płatność obszarową, płatność dodatkową, płatność za zazielenianie, płatność do krów, płatność do bydła i płatność do kóz. Płatności wypłacane były dla rolników, którzy: 1) nie byli objęci dyscypliną finansową, a więc otrzymujących płatności w kwocie do 2 tys. euro (8 489,60 zł), 2) nie byli objęci kontrolą na miejscu, oraz 3) nie mieli pomniejszonych płatności (np. z tytułu złożenia wniosku po terminie, złożenia zmian do wniosków, przedeklarowania powierzchni).
- od 26.01.2016 r. są dodatkowo realizowane płatności do roślin wysokobiałkowych oraz płatności do owoców miękkich, dla rolników, którzy posiadają gospodarstwa do 15 ha gruntów ornych i spełniają wymogi dywersyfikacji upraw, a we wnioskach nie zostały stwierdzone błędy (nieprawidłowości). Płatności są też realizowane dla gospodarstw o powierzchni ponad 15 ha gruntów ornych, jeżeli rolnicy są zwolnieni z obowiązku realizacji praktyki dywersyfikacji upraw i utrzymania obszarów

proekologicznych. Wdrożona również została funkcjonalność umożliwiająca naliczanie dyscypliny finansowej.

W celu przyspieszenia realizacji płatności w dniu 5 lutego 2016 r. nowe kierownictwo ARiMR zawarło kolejny aneks do umowy z wykonawcą systemu informatycznego Agencji, przewidujący wdrażanie poszczególnych modułów w tym systemie w następujących terminach:

- 8 lutego br. - wdrożenie funkcjonalności umożliwiającej naliczanie płatności dla następujących schematów pomocowych: płatność do buraków cukrowych, płatność do ziemniaków skrobiowych, płatność dla młodych rolników, płatność do tytoniu, płatność do chmielu, płatność do lnu, płatność do pomidorów.
- 15 lutego br. - wdrożenie funkcjonalności manualnej kontroli administracyjnej z wyłączeniem wniosków podlegających sankcjonowaniu (z tytułu przedeklarowania powierzchni, złożenia wniosku po terminie) oraz z wyłączeniem płatności do owiec oraz płatności do konopi włóknistych.
- 22 lutego br. - wdrożenie w pełnym zakresie kontroli administracyjnej spraw oraz naliczania płatności.
- 11 kwietnia br. - wdrożenie funkcjonalności umożliwiającej kontrolę administracyjną oraz naliczanie płatności dla rolników podlegających kontroli na miejscu, u których stwierdzono nieprawidłowości oraz rolników podlegających obowiązkowi utrzymania obszarów proekologicznych (dotyczy gospodarstw powyżej 15 ha gruntów ornych).

Jednocześnie, podjęta została decyzja o wypłacie płatności w dwóch ratach dla rolników podlegających obowiązkowi utrzymania obszarów proekologicznych. Pierwsza rata, obejmująca wszystkie płatności z wyjątkiem płatności za zazielenienie, jest wypłacana od marca br., natomiast druga rata (obejmująca płatność za zazielenienie) będzie wypłacana po wdrożeniu ostatniej z ww. funkcjonalności.

Wprawdzie przewidywany harmonogram wypłat mieści się w terminach dopuszczalnych prawem UE, niemniej jednak Ministerstwo zdaje sobie sprawę z trudności, które dotyczą rolników w związku ze zbyt wolnym tempem realizacji tego wsparcia. Dlatego też przygotowany został specjalny instrument pomocowy.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2016 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz. U. poz. 170) producent rolny, który złożył wniosek o jednolitą płatność obszarową za 2015 r., może ubiegać się o nieoprocentowany kredyt na sfinansowanie kosztów produkcji rolnej.

W ramach ww. linii kredytowej banki udzielają, z własnych środków, na okres do 6 miesięcy, kredytów obrotowych na sfinansowanie kosztów produkcji rolnej. Całość oprocentowania kredytu pokryje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, natomiast producent rolny będzie ponosił wyłącznie koszty prowizji w wysokości 0,25%. Należy podkreślić, że producent rolny nie będzie musiał dokumentować wykorzystania kredytu. Będzie natomiast musiał uzyskać od kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce złożenia wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r. zaświadczenie wskazujące kwotę, do wysokości której może być udzielony kredyt. Powyższe zaświadczenie musi zostać dołączone do wniosku o kredyt. Ponadto do wniosku o kredyt trzeba będzie dołączyć m.in.

- 1) zaświadczenia albo oświadczenia o uzyskanej pomocy *de minimis*,
- 2) formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie,
- 3) komplet dokumentów wymaganych przez bank.

Kwota, do wysokości której może zostać udzielony kredyt bankowy, nie może przekroczyć iloczynu stawki jednolitej płatności obszarowej za 2015 r. i powierzchni działek rolnych, do których producent rolny ubiega się o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., pomniejszonego o kwotę zaliczki na poczet jednolitej płatności obszarowej za 2015 r.

Powyższa pomoc udzielana jest w formule *de minimis* co oznacza, że wysokość dopłat do oprocentowania kredytu nie może przekroczyć wolnego limitu tej pomocy na jedno gospodarstwo rolne (trzyletni limit na jedno gospodarstwo rolne wynosi równowartość 15 tys. euro).

Kredyt na sfinansowanie kosztów produkcji rolnej może zostać udzielony na okres nie dłuższy niż do dnia 14 lipca 2016 r.

Dotychczas Agencja zawarła umowy dotyczące udzielania ww. kredytów z następującymi bankami: Bank BGŻ BNP Paribas S.A., Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. (Bank zrzeszający Banki Spółdzielcze), SGB-Bank S.A. (Bank zrzeszający Banki Spółdzielcze), Krakowski Bank Spółdzielczy S.A.

Z poważaniem

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Jurgiel